

ואף לא יסיק בו אז את התנור ואת הכירים! ובגמרא יבואר מאי קא משמע לן.

ב. רבי יהודה אומר: אין ביעור חמץ אלא בשריפה

וחכמים אומרים: יוצא אדם ידי חובת ביעור החמץ אף כשהוא מפררו וזורה אותו לרוח, או על ידי שהוא מטיל אותו ליב.⁽³⁾

גמרא:

שנינו במתניתין: כל שעה שמותר לאכול, מאכיל.

ודייקנן מינה: הא כל שעה שאינו מותר לאכול, אף אינו מאכיל! שמזמן שנאסר החמץ באכילה, הרי הוא נאסר אף בהנאה.

והוינן בה: לימא מתניתין דלא כרבי יהודה, אלא כרבי מאיר. דאי לרבי יהודה, הא איכא שעה חמש, דאף דאינו אוכל בה חמץ, הרי הוא מאכיל! שעדיין מותר אז החמץ בהנאה.

וכדתנן: רבי מאיר אומר: אוכלין את החמץ בערב פסח כל חמש שעות ראשונות של היום, ושורפין אותו בתחלת שש שעות.

שמן התורה אין נאסר החמץ אלא מתחלת שעה שביעית. וגזרו חכמים לאסור את אכילתו והנאתו מתחלת השעה הששית. לפי שאדם טועה בשעה אחת. וחיישינן שמא

יטעה בשעה השביעית ויסבור שהיא הששית, ויעבור על איסור דאורייתא.

רבי יהודה אומר: אוכלין חמץ כל ארבע בלבד. גזירה משום יום המעונן, שיש לחוש בו לטעות של שתי שעות.

ותולין את החמץ כל חמש. שאין אוכלין ממנו, אבל עדיין אין צריך לשורפו. לפי שהוא עדיין מותר בהנאה.

ושורפין בתחלת שש. שאף על ההנאה גזרו בשעה ששית. מיהו לא החמירו בהנאה כבאכילה, ולא חששו בה כי אם לטעות של שעה אחת.

הלכך, לא אתיא מתניתין כרבי יהודה. שהרי לדידה, בשעה חמש אינו אוכל, אבל עדיין הוא מאכיל בה לבהמתו מן החמץ.

ותמהינן: ואלא מאי, מתניתין רבי מאיר היא? הא לדידה זמן איסור האכילה וזמן איסור ההנאה שוים. ואכתי קשיא לישנא דמתניתין.

דמאי האי דקתני "כל שעה שמותר לאכול מאכיל"? "כל שעה שאוכל מאכיל" מוביעי ליה למיתני. שלשון "מותר לאכול, מאכיל", משמע שבשני בני אדם מיירי. וכל שעה שמותר לזה לאכול, מותר לחבירו להאכיל. ואילו לרבי מאיר, אף באותו אדם הוא כן. שכל זמן שהוא עצמו אוכל, הרי הוא מאכיל.

[ה ב ד"ה שמע מינה].

ויעוין עוד בשער הציון שם.

3. ומבואר בחידושי רבינו חיים הלוי, דפליגי

הפקר אין האיסור מן התורה, אלא מדרבנן, משום דיש לו הנאה בכך שממלא את רצונו להשביע את הבהמה. ואסמכוה רבנן אקרא. וכן הוכיח בשו"ת פני יהושע מרש"י לעיל